

Zjevení Janovo – 11.

Dvojí vyvolení a přeci jeden Boží lid

1 *Potom jsem měl vidění: Hle, dveře do nebe otevřené, a ten hlas, který předtím ke mně mluvil a který zněl jako polnice, nyní řekl: „Pojď sem, a ukážu ti, co se má stát potom.“*

2 *Ihned jsem se ocitl ve vytržení ducha: A hle, trůn v nebi, a na tom trůnu někdo,*

3 *kdo byl na pohled jako jaspis a karneol; a kolem trůnu duha jako smaragdová.*

4 *Okolo toho trůnu čtyřadvacet jiných trůnů, a na nich sedělo čtyřadvacet starců, oděných bělostným rouchem, na hlavách koruny ze zlata.*

(Zjevení 4:1-4)

Máme za sebou patrně nejznámější a nejcitovanější pasáž Janova Zjevení – dopisy sedmi církvím. Kdybych to co nejjednodušeji shrnul, pak bych řekl, že těmi dopisy Pán Bůh pospal to, co má na zemi k dispozici: křesťany různých kvalit, schopností, v různých zápasech či útlumech... nicméně **to všechno je jeho lid**, s nímž hodlá i nadále pracovat a spolupracovat.

Doposud jsme nahlíželi naši pozemskou realitu, s tou výsadou, že to byl pohled Božíma očima. Nyní se naše pozornost přesouvá do budoucnosti a „nad nás“ – k samotnému nebi, k Božímu trůnu. A také k tomu, co se teprve má stát – je to tedy prorocké **vidění událostí, které přicházejí a přesto se již dějí**. Jsou vyvrcholením či jakýmsi logickým důsledkem toho, co se událo doposud.

Přemýšleli jste už někdy nad tím, jak popsat něco, pro co nenacházíte dostatečná slova? Pokud ano, pak Janovi nejspíš lépe porozumíte – **má popsat a přiblížit něco, co se vymyká všem lidským zkušenostem**: dění okolo Božího trůnu, Hospodinův pohled na dějiny spásy, jakýsi „nebeský“ pohled na dění kolem nás. „Dveře do nebe otevřené“ – není patrně nic jiného, než možnost v krátkém okamžiku zahlédnout to, co obvykle lidé nevidí. A Jan je k tomuto nahlédnutí vyzván, nebo ještě lépe: je do něj vtažen, a my můžeme jít spolu s ním. (Vzpomeneme ještě na Toho, který říká, že „*ty dveře, které otevře, nikdo nemůže zavřít a naopak*“? On nyní, pro povzbuzení svého lidu, otevírá dveře k samotnému Božímu trůnu.)

Jan se ocitá ve „vytržení ducha“ – to, co vidí, **vnímá především na duchovní rovině**. Není to „reportáž o fyzické návštěvě nebe“. Jde spíše o **vhled do souvislostí a vztahu nebe a země** a také zahlédnutí Boží slávy a Jeho záměru. **Nahlíží pohnutky a vidí i následný vývoj událostí**. (To je ostatně zkušenost, kterou v určité době můžeme někdy učinit i my sami. Přítel vám popisuje nějakou složitou životní situaci a vy, i když jste té situaci nebyli fyzicky přítomni, do ní najednou získáte nadpřirozený vhled... Najednou máte pocit, že některé věci vidíte docela ostře, možná ostřeji, než jsou vám přítelem popisovány.)

Jan přináší vizi kohosi, kdo sedí na trůnu a k popisu používá drahých kamenů. Trůn je asi jediný, co z toho všeho zní srozumitelně – jde o **místo vyvýšené, kde sedí ten, který všemu vládne**. Pak je tu někdo, kdo vypadá jako „sbírka vzácných kamenů“. Proč Jan používá této zvláštní terminologie?

Není v tom žádná alchymie ani magie. **Jan popisuje něco, na co nestačí běžná slova**, proto si vypůjčuje ke svému popisu to, co většina jeho současníků patrně zná – drahé kameny. Je pravda, že už odpradáвна (zvláště pak v Persii) se různým kamenům připisovaly určité vlastnosti a léčivé schopnosti; některé kameny se používaly jako amulety proti konkrétním duchovním mocnostem a měly i zcela specifické léčebné účinky. Jen pro zajímavost: o jaspisu se věřilo, že je léčivým kamenem, o karneolu, že dodává vitalitu a je nositelem potence a o smaragdu platilo, že je spojen s láskou.

Podstatná informace je, že kameny zde zastupují **vznešenost, jas, výjimečnost**. Trůn uprostřed ostatních trůnů, **je jedinečný, nenahraditelný, nenapodobitelný a nejvýznamnější**.

Jan tím vyjadřuje ještě něco: **Boží trůn je centrem veškerého dění**. Centrum, kolem kterého se veškeré děje otáčejí, a patří jedině Bohu. A to je možná dobrá připomínka pro nás samotné – **směřujeme svůj život k tomuto centru veškerého dění**, tedy k Bohu a jeho trůnu, anebo jsme někdy až příliš egocentričtí a „kocháme se pocitem, jak se svět hezky otáčí kolem nás“?

Boží trůn, jak se dozvídáme z další řeči, rozhodně není osamocený. **Bůh není ten, kdo by se od lidí, od svého stvoření, které miluje, izoloval**. Má se svými **bezprostřední kontakt**. Na dalších dvaceti čtyřech trůnech, které ten hlavní trůn obklopují, sedí starci oděni do bílého roucha a mají na hlavě zlaté koruny – jsou to vznešení muži: stařec je zpodobněním **hluboké moudrosti**, bílé roucho **značí čistotu a dokonalost**, koruna je znamením **majestátu a moci**.

Napadá nás, že zde vidíme radu moudrých, dvořanstvo nejvyššího vládce. Možnosti výkladu jsou různé – můžeme přemýšlet o kněžských třídách, které jsou zmíněny ve SZ (je jich také 24, jako zde trůnů), můžeme uvažovat o 12 praotcích Izraele a 12 apoštolech. Jan nám ale v tuto chvíli víc neprozrazuje, nechává tuto otázku otevřenou.

Osobně se přikláním k tomu, že je zde zobrazeno **vyvolení**, protože právě číslo 12 je spojováno s Božím vyvolením. Jsou tu zastoupeni **Židé** (Hebrejové, Izraelci) v podobě 12 starců, jako vyvolený národ, který slyšel Boží hlas ze Sinaje, či jinak řečeno: skrze Mojžíše, Hospodinova služebníka. A dalších 12 starců zastupuje vyvolené **pronárody z celého světa**, tedy **lidí**, kteří zaslechli Boží hlas skrze Golgotu, nebo jinak řečeno: skrze Hospodinova Mesiáše, Ježíše.

Čím své tvrzení podpírám? Tím, že uprostřed Zjevení Janova stojí popis toho, co zahlédl po projeveném Božím hněvu: *... Viděl jsem jakoby jiskřící moře, planoucí ohněm, a viděl jsem ty, kteří zvítězili nad dravou šelmou, nesklonili se před jejím obrazem a nenechali se označit číslicí jejího jména. Stáli na tom jiskřícím moři, měli Boží loutny a zpívali píseň Božího služebníka Mojžíše a píseň Beránkovu: „Veliké a podivuhodné jsou tvé činy, Pane Bože všemohoucí; spravedlivé a pravdivé jsou tvé cesty, Králi národů...“ (Zj 15:2-3) a na samém konci pak Jan říká: *...A ukázal mi řeku živé vody, čiré jako křišťál, která vyvěrala u trůnu Božího a Beránkovu... (Zj 22:1)*. Je zde řeč o dvojím Božím lidu, o dvojím vyvolení: každý lid (ten starozákonní i ten novozákonní) přichází se zvláštní písní. Ty **dvě písně** jsou popsány jako Mojžíšova a jako Beránková **a přeci mají stejný refrén, který oslavuje Boha**. Samotný **trůn** je popisován jako „**dva v jednom**“. Proto se domnívám, že těch čtyřiaadvacet starců zastupuje Boží vyvolené na této zemi v průběhu celých dějin.*

A ač jsem značně předběhl, nemohl jsem v tuto chvíli jinak – trůny se starci jsou vizi, které můžeme porozumět v souvislosti právě s Božím vyvolením, s radostí Hospodinova lidu, a skrze ně mnohem lépe porozumíme tomu, co apoštol Pavel zachytil v listu Efezským 2:13-16: *Ale v Kristu Ježíši jste se nyní vy, kdysi vzdálení, stali blízkými pro Kristovu prolitou krev. V něm je náš mír, on dvojí spojil v jedno, když zbořil zeď, která rozděluje a působí svár. Svou obětí odstranil zákon ustanovení a předpisů, aby z těch dvou, z žida i pohana, stvořil jednoho nového člověka, a tak nastolil mír. Oba dva usmířil s Bohem v jednom těle, na kříži usmrtil jejich nepřátelství.*

Na závěr otázka pro nás: *Patřím i já k tomuto vyvolenému Božímu lidu a zní v mém srdci oslavná píseň Toho, který mě chce mít ve své nejintimnější blízkosti?*

– Petr Plaňanský